

Результати опитування керівників підприємств Чернівецької області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в III кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Чернівецької області** у III кварталі 2025 року свідчать, що, зважаючи на дорогі енергоносії, брак кваліфікованих працівників, війну та дорогі сировину й матеріали, респонденти стримано оцінювали обсяги виробництва товарів і послуг в Україні, але були **позитивно налаштовані щодо розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Очікувалася вища інфляція. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у попередньому кварталі – 10.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 6.1%;
- швидше зростання цін на споживчі товари та послуги: 54.5% респондентів очікували, що інфляція перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 45.5%), у цілому по Україні – 57.9%. Головними чинниками інфляції респонденти називали курс гривні до іноземних валют, витрати на виробництво, воєнні дії та їх наслідки (графік 2);
- вищі темпи девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 90.0% респондентів області (у попередньому кварталі – 77.8%), у цілому по Україні – 83.9%;
- поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – 9.1% (як у II кварталі 2025 року), у цілому по Україні – 1.7% (таблиця);
- збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 18.2% (у II кварталі 2025 року – 0.0%) (таблиця), у цілому по Україні – 11.0%;
- зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 22.2% та «мінус» 11.1 відповідно (у II кварталі 2025 року – по «мінус» 11.1%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 0.0% та 4.3% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 11.1% (у попередньому кварталі – 11.1%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- вищі темпи зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства: баланси відповідей – 100.0% та 72.7% відповідно (у II кварталі 2025 року – 90.9% та 63.6% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали ціни на енергоносії, вартість трудових ресурсів та ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та вищі темпи зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 77.8% і 60.0% відповідно (у попередньому кварталі – 77.8% і 44.4% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали занадто високі ціни на енергоносії, брак кваліфікованих працівників, воєнні дії та їх наслідки, а також занадто високі ціни на сировину та матеріали (вплив чинника значно посилюється) (графік 5).

Респонденти очікували зростання потреби в запозичених коштах для фінансування діяльності підприємств найближчим часом. Підприємства області, що планували брати банківські кредити (45.5%), обирали запозичення виключно в національній валюті (графік 8). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали наявність інших джерел фінансування та занадто високі ставки за кредитами (графік 9).

90.9% респондентів області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

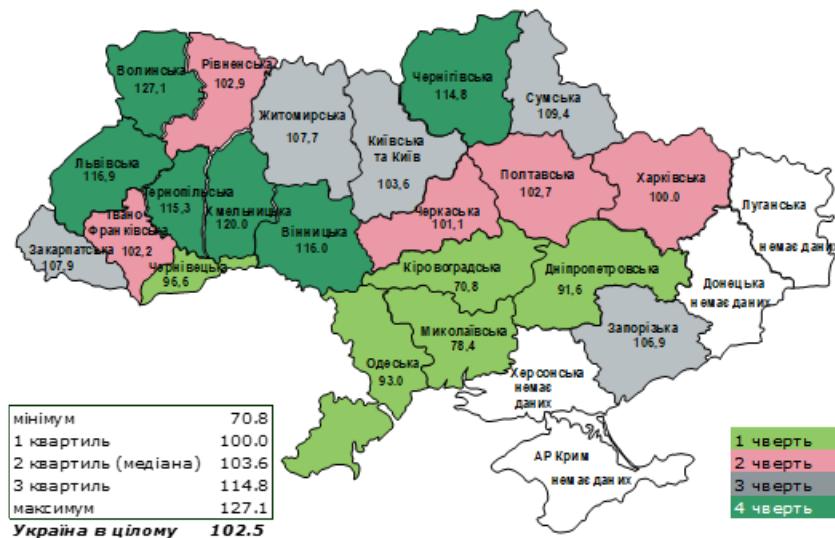
- поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний: баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2025 року – 18.2%), у цілому по Україні – «мінус» 4.5%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 01–25 серпня 2025 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

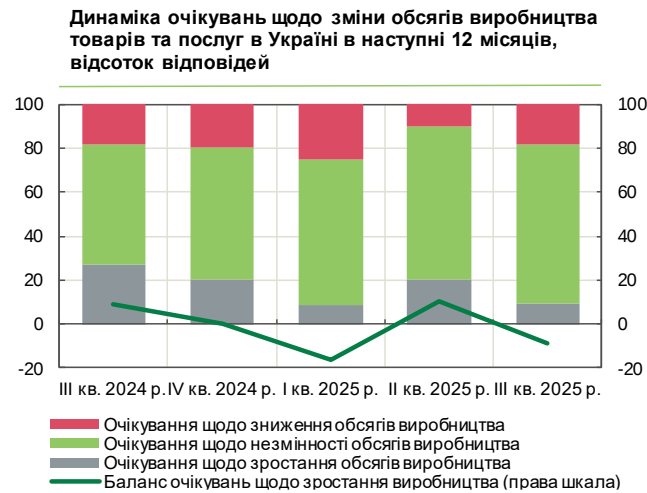
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.	III кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-9.1	0.0	-8.3	9.1	9.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-9.1	0.0	-16.7	0.0	18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-18.2	0.0	-20.0	-11.1	-22.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-18.2	-22.2	-20.0	-11.1	-11.1
кількості працівників	-18.2	10.0	0.0	11.1	-11.1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

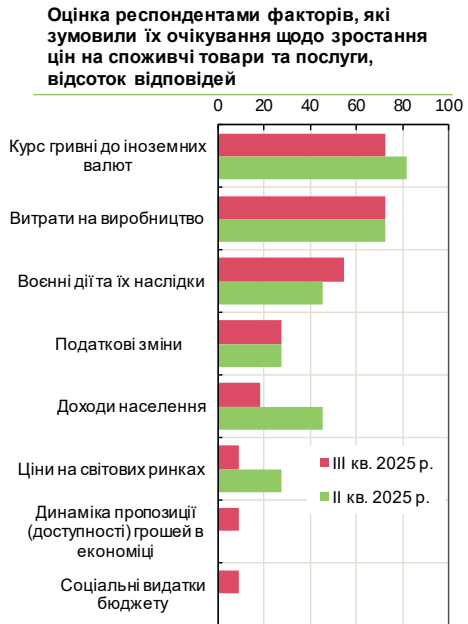
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

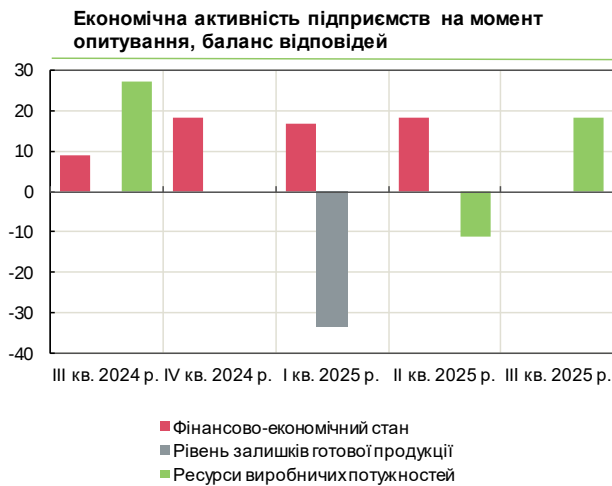
Графік 1

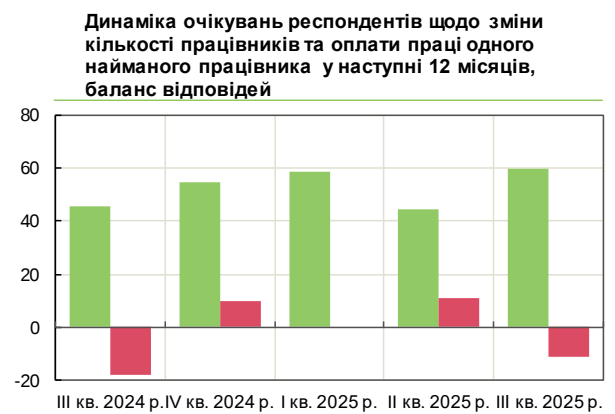
Графік 2

Графік 3

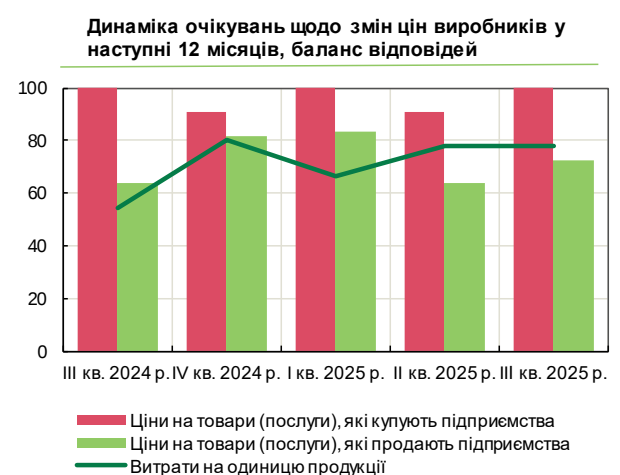
Графік 4

Графік 5

Графік 6

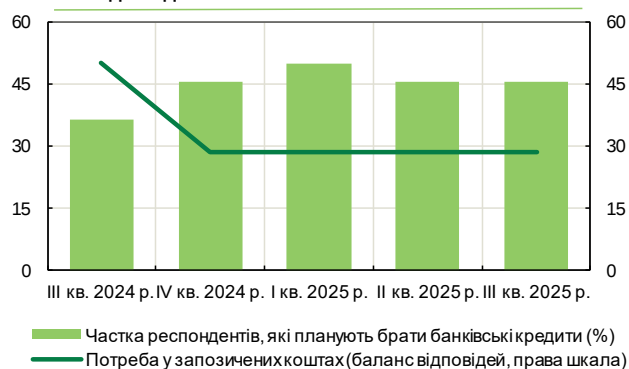
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

